PROF. DR. BİLGE SEYİDOĞLU'NUN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYINLARI

An Autobiography and Bibliography of Bilge Seyidoğlu

Ahmet Özgür GÜVENÇ*
Zehra KIMIŞOĞLU**

Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, 13 Mart 1941 tarihinde Afganistan'ın Kâbil şehrinde doğdu. Erzurumlu olan babası Hakkı Palandöken Fizik öğretmeniydi ve Atatürk'ün isteği üzerine Kâbil'e gönderilmişti. Annesi Hatice Hanım ise Malatyalı idi.

İlk ve orta öğrenimini Malatya'da, lise öğrenimini Ordu ve Kırklareli Liselerinde tamamlayan Bilge Seyidoğlu, 1964'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. İstanbul Devlet Konservatuarı'nda bir yıl devam ettiği müzik eğitimini 1964'te Lüleburgaz Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak atanınca sürdüremedi.

29 Eylül 1965 tarihinde Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Halk Edebiyatı asistanı olarak göreve başladı. Prof. Dr. Mehmet Kaplan yönetiminde hazırladığı "Erzurum Halk Masalları Üzerine Araştırmalar" başlıklı doktora tezini 26 Haziran1971'de tamamlayarak İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde "edebiyat doktoru" unvanını aldı. 1971-1979 yılları arasında doktor asistan olarak göreve devam eden Seyidoğlu, 1972-1974 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Michigan State Üniversitesi'nde *Mukayeseli Mit Araştırması* çalışmaları yaptı, *Mukayeseli Folklor ve Edebiyat* derslerine devam etti.

1974 yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ndeki görevine döndü. *Erzurum'da Belli Yerlerle İlgili Efsaneler Üzerine Bir İnceleme* konulu tezini hazırlayarak 4 Temmuz 1979'da doçent unvanını aldı.

Ağustos 1983-Eylül 1984 tarihleri arasında *Türk Yaratılış Mitlerinin Dünya Yaratılış Mitleriyle Karşılaştırılması* adlı projeyi yürüttü.

Mitoloji Üzerine Araştırmalar adlı takdim tezi ile 3 Nisan 1989 tarihinde profesörlüğe yükseltildi.

Aile Araştırma Kurumu tarafından yürütülen ve Aralık 1991'de başlayarak bir yıl süreyle devam eden *Kırsal Kesimde Geleneksel Dayanışmayı Çağdaş Organizasyonlara Dönüştürme Projesi*nde görev aldı.

24 Eylül 1992-24 Eylül 2001 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü görevini yürüttü.

1996 yılında Folklor Araştırmaları Kurumu *Türk Folkloruna Hizmet Ödülü*ne layık görüldü.

1994-1996 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı, 1995-2000 arasında ise Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebi-

* Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.
** Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

yatları Bölümlerinin kurucu bölüm başkanlığı görevlerinde bulundu. 1996-2000 ve 2003-2008 yılları arasında Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanlığı görevini yürüttü.

1993-2008 yılları arasında kuruluş aşamasında olan Kafkas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Ağrı Eğitim Fakültesi'nde lisans ve lisansüstü düzeyde dersler verdi.

14 Mart 2005-13 Mart 2008 tarihleri arasında Ağrı Eğitim Fakültesi Dekanlığı yaptı.

Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, göreve başladığı dönemden itibaren çok sayıda makale yazmış, pek çok ülke ve şehirde uluslararası kongre, sempozyum ve panele bildirili olarak katılmış ve konferanslar vermiş; ayrıca uzun yıllar TRT Erzurum Radyosunda çeşitli söyleşilere katılmış; kırk üç yıllık meslek hayatı boyunca çok sayıda lisans ve lisan üstü öğrencisi yetiştirmiş, 13 Mart 2008'de emekli olmuştur.

Zeynep, Gül ve Baybars adlı üç çocuğu olan Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu İngilizce ve Rusça bilmektedir.

Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu'nun Yayınlarından Seçmeler

Kitaplar

1. Erzurum Halk Masalları Üzerinde Araştırmalar-Metinler ve Açıklamalar, Ankara 1975; II. Baskı, Erzurum Masalları, İstanbul 1999.

2. Erzurum Efsaneleri (Erzurum'da Belli Yerlere Bağlı Olarak Derlenmiş Efsaneler Üzerinde Bir İnceleme), Ankara 1985; II. Baskı, Erzurum Efsaneleri, İstanbul 1997; III. Baskı, İstanbul 2005.

3. Mitoloji Üzerinde Araştırmalar, Erzurum 1988; I. Baskı, Mitoloji Metinler-Tahliller, Kayseri 1995; II. Baskı, Mitoloji Üzerine Araştırmalar Metinler ve Tahliller, İstanbul 2002.

4. Güçlükten Kolaylığa Kederden Sevince (Orhan Yavuz ile birlikte), Ankara 1990.

Kitap Bölümleri

1. "Erzurum Folkloru", Şehr-i Mübarek Erzurum, (Yay. Haz.: Ayhan Kara), Ankara 1989.

2. 21. Yüzyılın Eşiğinde Örf ve Âdetlerimiz (Türk Töresi), İstanbul 1991; II. Baskı, İstanbul 1994.

3. "Türk Mitolojisi ve Efsanelerinde Aile", Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi, C. II, Ankara 1992.

4. "Efsane", Türk Dünyası El Kitabı, C. III -Edebiyat, Ankara 1992.

5. "Efsane", Türk Dünyası Edebiyat Tarihi, C. II, Ankara 2002.

Makaleler ve Bildiriler

1. "Masallar ve Çocuk Terbiyesi", Kümbet Mecmuası, sayı: 3, Mart 1968.

2. "Erzurum Manileri", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 1 Ekim 1968, c. 16, s. 23–34.

3. "Türk Masallarında Dönüşüm Motifleri (Transformasyon)", II. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, 4–9 Ekim 1976, İstanbul.

4. "Erzurumlu Halk Hikâyecisi Behçet Mahir'le Bir Sohbet", Türk Folklor Araştırmaları, cilt: 17, sayı: 333, Nisan 1977, s. 7955-7956.

5. "Masal ve Masal Anlatanlar", Yağmur, sayı: 6, Eylül 1977.

6. "Mit, Masal ve Lejand", Türk Folklor Araştırmaları, cilt: 17, sayı: 338, Eylül 1977, s. 8085-8086.

7. "Ahmet Harami Destanının İki Masalla Karşılaştırılması", Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi, Ahmet Caferoğlu Özel Sayısı, sayı: 11, Ankara 1979, s. 423-427.

8. "Dede Korkut Hikâyelerinde

Fantastik Unsurlar", II. Milli Türkoloji Kongresi, 5-9 Şubat 1979, İstanbul.

9. "Türk Masallarında Kadın", III. Milli Türkoloji Kongresi, 6-10 Ekim 1980, İstanbul

10. "Çıldırlı Âşık Şenlik'in Salman Bey ile Turnatel Hanım Hikâyesinde Masal Motifleri", Köz, sayı: 3, Şubat 1980, s. 49- 51.

11. "İki Gezgin Efsane Tahlili", Köz, sayı: 5, Ağustos 1980, s. 1-2.

12. "İki Gezgin Efsanenin Karşılaştırılması", Köz, sayı: 6, Kasım 1980, s. 1-2.

13. "Halk Şairlerinde Tasavvuf", Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi II, Harun Tolasa Özel Sayısı, İzmir 1983, Ege Ünüversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, s. 134-147. (Ayrı Basım)

14. "Cadı Tipi Üzerine Bir Araştırma", Şükrü Elçin Armağanı, Ankara 1983, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, s. 109-114.

15. "Türk Masallarında Grotesk", V. Milli Türkoloji Kongresi, 26-30 Eylül 1983, İstanbul.

16. "Erzurum Efsaneleri", Kaynaklar, sayı: 3 Bahar 1984, 66-68.

17. "Behçet Necatigil'in Üç Turunçlar Adlı Oyununda Halk Edebiyatı Unsurları", Mehmet Kaplan'a Armağan, İstanbul 1984, s. 247-254.

18. "Emrah'ın Sesi", Erciyes, sayı: 101, Mayıs 1986, s. 9-12

19. "Gezgin Efsaneler Üzerinde Bir Araştırma: Norveç ve Türkiye (Erzurum) Efsaneleri", II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, II. Cilt- Halk Edebiyatı, Ankara 1986, Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları, s. 359- 363.

20. "Türk Destanları Battal Gazi", I. Battal Gazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu Tebliğler, Malatya 1986, s. 15-18.

21. "Hikâye-i Seyfü'l- Mülûk'un Üç Varyantı Üzerine Bir İnceleme", Halk Kültürü, sayı: 3-4, İstanbul 1986, s. 185-191.

22. Ellen Rhodas, "Little Orphan Annie ve Levi'strauss Mit ve Metot", (Çev. Bilge Seyidoğlu), Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi, sayı:15, Erzurum 1986, s. 173-189.

23 "Masal", Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, c. 6, Dergâh Yayınları, İstanbul 1986, s. 149-153.

24. "Türk Folklorunda Erzurum", Tarihi Akışı İçinde Erzurum Sempozyumu, 12-18 Mart 1987, Erzurum.

25. "Bir Elazığ Masalının Tahlili: Ateşkâroğlan", Fırat Havzası II. Folklor ve Etnografya Sempozyumu, Elazığ 1987, s. 279-283.

26. "Erzurum Üzerine", Belde ve Belediyemiz, Mayıs 1987, s. 6.

27. "Doç. Dr. Umay Günay, Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi", Türk Kültürü, sayı: 292, Ağustos 1987, s. 509.

28. "Efsanelerimiz ve Konya Efsaneleri", Türk Kültürü, sayı: 295, Kasım 1987, s. 690-694.

29. "Kalor Tepesinde Ferhat ile Şirin'in Evi", Kaynaklar, sayı: 5, Kış 1987, s. 50-51.

30. "Masalların Kaynakları", Çocuk Edebiyatı Yıllığı, İstanbul 1987, Gökyüzü Yayınları, s. 125-179

31. "Kediler ve Kedi ile Fare Hikâyesi", Mehmet Kaplan İçin, Ankara 1988, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, s. 211- 220.

32. "Mahmut ile Ehmet Han", Türk Folklorundan Derlemeler, Ankara 1988, Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları, s. 147-157.

33. "Erzurum'un Manevi Sahipleri",

Belde ve Belediyemiz, Haziran-Temmuz 1988, s. 5.

34. "Hatem-i Tey", Türklük Araştırmaları Dergisi, sayı: 3, İstanbul 1988, s. 131-84.

35. "Celaleddin Harzemşah'da Şiddet Unsurları", Ölümünün 100. Yılında Namık Kemal, İstanbul 1988, s. 185-202.

36. "Rabia Hatun Kümbeti ve Rabia Hatun", Belde ve Belediyemiz, 3 Kasım 1988.

37. "Mitolojik Unsurlar Bakımından Yahya Kemal Beyatlı'nın Mehlika Sultan Adlı Şiirinin Tahlili", Türk Kültürü, sayı: 307, Kasım 1988, s. 712-715.

38. "Atatürk Üniversitesi'nde Halk Edebiyatı Üzerine Yapılan Çalışmalar", Doğu Anadolu'da Dil ve Folklor Derlemelerinin Bugünkü Durumu Sempozyumu, Erzurum, 29 Nisan 1988.

39. "Bayburt Masalları ve Halk Düşüncesi", Türk Tarihinde ve Kültüründe Bayburt Sempozyumu Birinci Kitap, (Editör: Rıfat Yıldız), Erzurum 1989, s. 181-186.

40. "Halk Şairlerinde Tasavvuf", Erzurumlu Halk Âşıklarını Anma ve Tanıtma Semineri, Erzurum, 31 Mart 1989.

41. "Zeynep'te Halk Edebiyatı Unsurları", Türklük Araştırmaları Dergisi, sayı: 4, İstanbul 1989, s. 148-158.

42. "Folklor Üzerine", Milli Folklor, cilt: 1, sayı: 3, Eylül 1989, s. 4.

43. "Erzurum'un Türk Kültür Hayatındaki Yeri", Palandöken, sayı: 4, Erzurum, Eylül 1989.

44. "Masallarımız ve Bir Gümüşhane Masalı", Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane Sempozyumu, Gümüşhane 1990, s. 665-668.

45. "Ahilik", I. Ahilik Kültürü Haftası Kutlama Programı, Erzincan, 8-14 Ekim 1990.

46. "Hıdırellez", Milli Kültür, sayı: 72, Mayıs 1990, s. 23-24.

47. "Sümmani", Aşık Sümmani'yi Anma Paneli, 11 Haziran 1990, Erzurum

48. "Yunus Emre ve Su", Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri (15-16 Ekim 1991), Erzurum 1991, s. 1-8.

49. "Hıdırellez", Geçmişten Günümüze Hıdırellez, (Panel), Kültür Müdürlüğü, 6 Mayıs 1991, Erzurum.

50. "Yunus Emre ve Toprak", Türk Kültürü, sayı: 340, Ağustos 1991,s. 472-476.

51. "Max Lüthi'nin Üç Kuralı ve Türk Masalları", IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 5-10 Mayıs 1991, Ankara

52. "Geçmişten Günümüze Kadar Türk Kadını", (Konferans), Türk Kadınını Güçlendirme Vakfı, Erzurum, 21 Mayıs 1991.

53. "Yunus Emre", Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 7-10 Ekim 1991, Ankara

54. "Yunus Emre'nin Muhtelif Konularla İlgili Görüş ve Düşünceleri", Uluslararası Yunus Emre Semineri, Erzincan Orduevi, 6 Aralık 1991.

55. "Yaban", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kültürel Faaliyetler Dizisi-1, Erzurum 1996, s. 31-42

56. "Divan-ı Hikmet'ten Seçmelerde Yer Alan Kıssalar", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kültürel Faaliyetler Dizisi-1, Erzurum 1996, s. 59-66

57. "Manas, Manas'ın Ortaya Çıktığı Ülke Kırgızistan", (Panel), Erzurum, 19 Nisan 1995.

58. "Nevruz Üzerine", (Konferans), Erzurum 1995.

59. "Manas Destanının Epizotları", Bozkırdan Bağımsızlığa Manas (Haz.: Emine Gürsoy-Naskali), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1995, s. 95-100.

60. "Manas Destanında Giriş Merasimleri", Bozkırdan Bağımsızlığa Manas (Haz.: Emine Gürsoy – Naskali), Ankara 1995, s. 1-8.

61. "Mitolojik Dönemde At", Prof. Dr. Umay Günay Armağanı, Ankara 1996, s. 51-56.

62. "Atatürk ve Oğuz Kağan" Atatürk'ü Anma Günü, 12 Kasım 1996, Erzurum.

63. "Hayat Ağacı", İnci Enginün'e Armağan, İstanbul 1997, s. 169-172.

64. "Dede Korkut'ta Mitolojik Unsurlar", Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni, 6-10 Ekim 1998, Konya.

65. "Kültürel Bir Sembol: Yılan", Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı, Ankara 1998, s. 86-92.

66. "Kültür Hayatımızda Nevruz", İlkyaz Bayramı Nevruz-Bildiriler, Erzurum 1998, s 1-10.

67. "Cangar Destanı Üzerine", Geçmişten Günümüze Uluslararası Destan Toplantısı, 22-24 Kasım 2000, İstanbul.

68. "Nevruz", (Konferans) 21 Mart 2001, Erzurum.

69. "Ferhat ile Şirin", Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, sayı: 19, 2002, s. 133-135.

70. "Nasreddin Hoca Üzerine", Nasreddin Hoca Konulu Panel, 15 Mayıs 2002, Erzurum.

71. "Erzurumlu Emrah ve Şiirlerindeki Bazı Özellikler", Çamiçi Yayla Şenlikleri-Şair Emrah Bilgi Şenlikleri, 28-30 Haziran 2002, Niksar.

72. "Keçi Figürü Üzerine Bir Araştırma", I. Edirne Kültür Araştırmaları Sempozyumu, 23-25 Ekim 2002, Edirne.

73. "Ahmet Hamdi Tanpınar ve Erzurum Erzurumlu Tahsin", Erzurum Kalkınma Vakfı (Er-Vak) Anma Toplantıları-II, Erzurum 2004, 125-126.

74. "Oğuz Kağan Destanında Mitolojik Motifler", Türk Halklarının Edebi Geçmişi: Türk Destanları, (Uluslararası Sempozyum), 6-7 Mayıs 2004, Bakü.

75. "Erzurumlu Emrah ve Şiirlerinin Bazı Özellikleri", Beyazdoğu, sayı: 1, Ocak-Şubat-Mart 2005, s. 1–3.

76. "Ulu Câmi", Beyazdoğu, sayı: 2, Nisan-Mayıs-Haziran 2005, s. 5-6.

77. "Ağrı'da Mutasavvıf Bir Erzurumlu Şair", Beyazdoğu, sayı: 3, Temmuz-Ağustos-Eylül 2005, s. 71-72.

78. "Ateş Kültü ve Erzurum", Beyazdoğu, sayı: 4, Ekim-Kasım-Aralık 2005, s. 27-28.

79. "Hızır Hikâyeleri", Beyazdoğu, sayı: 5, Ocak-Şubat-Mart 2006, s. 49-50.

80. "Al Ruhu- Erk", Beyazdoğu, sayı: 6, Nisan-Mayıs-Haziran 2006, s. 29-30.

81- "Umudum Baba", Beyazdoğu, sayı: 7, Temmuz-Ağustos-Eylül 2006, s. 41-42.

82. "Ahilik", Beyazdoğu, sayı: 8, Ekim-Kasım-Aralık 2006, s. 25-27.

83. "Av Mitleri ve Ritüelleri", VII. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 27 Haziran-1 Temmuz 2006, Gaziantep.

84. "Kültür ve Erzurum", Beyazdoğu, sayı: 9, Ocak-Şubat-Mart 2007, s. 49-51.

85 "Âşık Sümmani", Beyazdoğu, sayı: 12, Ekim-Kasım-Aralık 2007, s. 61-63.

86. "Sel Mitleri", Milli Folklor, cilt: 10, sayı: 76, Kış 2007, s. 26-29.

86. "Yeraltı Dünyası ", Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, sayı: 39, 2009, s. 201-210.